

OSHO

TRĂIEȘTE ÎN FELUL TĂU

Ce înseamnă cu adevărat să fii rebel?

Traducere din limba engleză de
CARMEN NEACȘU

București
2018

*Living on Your Own Terms
What is Real Rebellion?*

Editor/Compiler: Osho International Foundation
Copyright © 2013 OSHO International Foundation, Elveția,
www.osho.com/copyrights
2018 Grup Media Litera
Toate drepturile rezervate

Materialul de față constă în răspunsurile date de Osho unei audiențe largi, selectate din diverse conferințe ale lui Osho. Toate conferințele lui Osho au fost publicate sub formă de cărți și sunt de asemenea disponibile sub formă de înregistrări audio originale. Înregistrările audio și arhiva completă a conferințelor sale pot fi găsite în cadrul bibliotecii online OSHO, pe www.osho.com.

OSHO®

OSHO este marcă înregistrată a OSHO International Foundation,
www.osho.com/trademarks.

INTROSPECTIV®

Introspectiv este o divizie a Grupului Editorial Litera
O.P. 53; C.P. 212, sector 4, București, România
tel. 021 319 6390; 031 425 1619; 0752 548 372

Ne puteți vizita pe

Trăiește în felul tău

Ce înseamnă cu adevărat să fii rebel?

Editor/Compiler: Osho International Foundation

Copyright © 2014, 2018 Grup Media Litera
pentru versiunea în limba română
Toate drepturile rezervate

Editor: Vidrașcu și fiii

Redactor: Marilena Iov

Copertă: Flori Zahiu

Tehnoredactare și prepress: Anca Suciu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
OSHO

Trăiește în felul tău: ce înseamnă cu adevărat să fii rebel?/
Osho International Foundation; trad.: Carmen Neașu. –
București: Litera, 2018

ISBN 978-606-33-3334-7

I. Neașu, Carmen (trad.)

294.5

Cuprins

Introducere 9

1. Spune „La revedere!” trecutului..... 15

Ce e adevărata rebeliune? Și care e diferența dintre reacție și acțiune în cazul unei ființe umane rebele? 15

Poți, te rog, să mai spui câteva lucruri despre violență ca expresie a rebeliunii? 25

Te-am auzit spunând că e suficient ca noi să fim și atât, că nu avem nevoie să facem nimic ca să fim în Dumnezeu. Eu simt instinctiv că trebuie să „fac” lucruri ca să simt că valorez ceva, să îmi aduc contribuția personală, să ofer ceva. Iar tu spui că Dumnezeu e în mine – îmi dau seama că eu caut înăuntrul meu ceva ce îmi spune mie mintea că trebuie să găsec, conform unui concept primit din exterior. E ca și cum m-aș uita noaptea într-o fântână. Văd reflecții și am impresia că e fundul apei, când de fapt nu e decât suprafața ei. Chiar și când știu că tot ce am de făcut e să mă detașez și să aștept, în loc să mai caut ceva, eu tot urmăresc să se întâmple ceea ce am eu în minte că trebuie să se întâmple. Te rog să comentezi. 28

Unul dintre cele mai frumoase și relaxante spații pe care le cunosc e acela al lui „da” și al acceptării față de mine însumi și față de ceilalți. Ai vrea să vorbești despre „da” ca parte a rebeliunii? 52

2. Înțelegerea înseamnă eliberare 59

Preoții, călugărițele și rudele care mi-au modelat viața sunt acum bătrâni și ofiliți. Majoritatea au murit. Pare fără rost rebeliunea împotriva acelor bătrâni nevolnici. Eu nu sunt preotul și doctrinele. Simt că rebeliunea împotriva a orice din afara mea e o pierdere de timp și că e pur și simplu irelevant, iar lucrul acesta face situația mult mai frustrantă și mai încurcată. Am impresia că sinele trebuie să fie rebel împotriva sinelui. Accept că nu sinele fundamental – fața originară – e cel care trebuie să fie rebel, ci sinele instruit, subterfugiul. Dar acela e singurul „sine” pe care îl am sau de care am cunoștință și cu care pot fi rebel. Cum devine rebel subterfugiul împotriva subterfugiului? 59

De ce a trebuit, în primul rând, să fie oamenii distrași de la sinele lor originar? 66

Toată viața am încercat să mă schimb; dar se pare că nimic nu se schimbă vreodată, rămân același. Nu există nici o speranță pentru mine? 95

Sunt conștient de nevoia mea de a primi aprobarea și acceptarea din partea celorlalți. Nu vreau să fiu condus de nevoia aceasta. Cum se poate rezolva? 100

Ori de câte ori, în viață, am un acces de nefericire adâncă, vine întotdeauna un moment în care încep să râd de mine, simt libertatea reîntorcându-se și văd că singura problemă fusese că încetasem să mă mai iubesc. Înțelegerea aceasta, în sine, nu e, poate, deosebit de profundă, însă în momentul în care o am, sunt întotdeauna uimit să văd cât de ușor, pentru ce și cât de mult timp am fost dispus să întorc spatele iubirii față de mine însumi. E problema aceasta la rădăcina suferinței majorității oamenilor sau mi se întâmplă numai mie? 104

3. Te-ai născut curajos 113

Mă simt divizat în două: jumătate din mine tinde spre necunoscut, iar cealaltă jumătate, spre tot ceea ce îmi e familiar din trecutul meu. Când sunt pe punctul de a mă desprinde de ceea ce cred eu că e al meu, mă cuprinde panica – cu toate că tânjesc după necunoscutul despre care vorbești. Te rog să-mi dai curajul pentru a face pasul următor 113

Renunțarea la lume și la societate ține de un spirit rebel? 118

Unde s-a produs greșeala? De ce întâmpină oamenii noul cu mare reticență și cu frică, în loc să-l întâmpine cu bucurie nerăbdătoare? 129

Uneori, după o experiență de meditație, mă simt extraordinar de bine și de plin de lumină și atunci mi-e frică să nu fiu din nou influențat de oameni, așa încât să recad în vechea mea minte. Ai putea spune ceva despre energii și experiențe și despre modul în care putem merge prin piață fără să fim influențați de alți oameni, care nu au o energie atât de bună? 138

4. Croiește-ți drumul mergând 145

Anarhie nu înseamnă decât absența autorității, ceea ce e frumos. Dar în limbajul obișnuit, ea are înțelesul de absență a disciplinei. De ce confuzia aceasta? Ai putea vorbi despre disciplină, mai ales în relație cu rebeliunea? 145

Ai spus odată că avem o lume foarte frumoasă, care însă e pe mâinile cui nu trebuie. Aprob lucrul acesta cu toată ființa mea. Îl simt. Dar cum putem opri acele mâini lacome care torturează natura și înrobesc ființele umane, dacă nu ne luptăm și nu ne batem? Nu este distrugerea vechiului necesară pentru construirea noului? 155

Părinții mei sunt foarte dezamăgiți de mine, își fac griji încontinuu. Datorită lor am putut eu să fiu aici, și-atunci cum aş putea să-mi întorc fața de la ei? Ce le datorez părinților mei? 163

Când îmi ascult sentimentele, vocea lăuntrică, ele îmi spun să nu fac nimic altceva decât să dorm, să mănânc și să mă joc pe plajă! Mă tem să-mi urmez sentimentele acestea, deoarece cred că voi ajunge prea slab ca să supraviețuiesc în lumea asta. Mă va proteja existența când îmi voi da voie să mă las în voia a ce simt? 171

5. Când toate vocile tac 179

Care e diferența dintre natura umană, instinct și obicei? Există sau nu vreo cale prin care ele se pot schimba? 179

Uneori îmi e greu în lumea asta, fiindcă văd cât de nemiloși sunt oamenii și cum se calcă în picioare unii pe alții. Lucrul acesta mă rănește foarte tare, uneori chiar și fizic, și mă simt vulnerabil ca un copil. Te rog, spune-mi cum să mă descurc în privința asta. 187

Sentimentul că sunt lipsit de valoare încă îmi domină viața și mă agăț de el atât de strâns, încât începe să mă cuprindă disperarea că n-am să mă mai desprind niciodată de el. Până acum a fost drum lung și greu. 195

Cum pot afla care dintre numeroasele voci dinăuntrul meu e aceea care vine din adevăratul meu sine ca să mă ghideze? Cum pot fi sigur că nu vine din inconștient? 209

Epilog 211

Cum pot deveni o lumină pentru mine însumi? 211

Introducere

Calitățile unui rebel sunt multidimensionale. Prima trăsură care-l definește este aceasta: rebelul nu crede în nimic în afară de experiența lui proprie. Singurul lui adevăr e adevărul propriu; nici un profet, nici un mesia, nici un mântuitor, nici o sfântă scriptură, nici o tradiție străveche nu-i pot da adevărul. Poate că aceștia vorbesc despre adevăr, poate că fac mult tam-tam în legătură cu adevărul, dar a ști despre adevăr nu înseamnă a cunoaște adevărul.

Rebelul nu are un sistem de credințe – teist sau ateu, hindus sau creștin; el e un căutător. Însă trebuie înțeles un lucru foarte subtil, și anume acela că rebelul nu este un egotist. Nici egotistul nu vrea să aparțină vreunei biserici, vreunei ideologii, vreunui sistem de credințe, dar motivul pentru care el nu vrea să aparțină e total diferit de cel al rebelului. El nu vrea să aparțină din cauză că are o părere prea bună despre sine. E mult prea egotist; nu poate fi decât singur.

Rebelul nu e un egotist, el e cu desăvârșire inocent. Necredința lui nu e o atitudine arogantă, ci o abordare smerită. El spune doar atât: „Până ce nu-mi găsesc adevărul meu, orice adevăr împrumutat nu face decât să mă împovăreze, în nici un caz să mă despovăreze. Pot ajunge să am capul plin de cunoștințe, dar nu voi cunoaște nimic prin ființa mea, nu voi fi martor ocular al nici unei experiențe.”

Rebelul nu aparține nici unei biserici, nici unei organizații, fiindcă el nu vrea să fie un imitator. Vrea să rămână pur și necontaminat, așa încât căutarea lui să nu fie influențată de nici o prejudecată, așa încât să poată rămâne deschis, fără nici o idee preconcepută. Însă întreaga lui abordare e aceea a unei persoane smerite. Un rebel își respectă independența proprie și respectă de asemenea independența tuturor celorlalți. Își respectă propria divinitate și respectă divinitatea întregului univers. Întregul univers e templul lui – de aceea el a părăsit templele mărunte făurite de om. Întregul univers e, pentru el, o sfântă scriptură – de aceea a lăsat în urmă toate sfintele scripturi scrise de om. Dar nu din aroganță procedează așa, ci pentru că e smerit în căutarea lui. Rebelul e inocent precum un copil.

A doua dimensiune e reprezentată de faptul că nu trăiește în trecutul care nu mai există și nici în viitorul care nu există încă, ci trăiește în prezent, cu cea mai mare vigilență și conștiință de care e capabil. Cu alte cuvinte, trăiește conștient în momentul prezent. Noi trăim în mod obișnuit ca somnambulii, ca lunaticii. Rebelul încearcă să trăiască o viață conștientă. Conștiința

e religia lui, conștiința e filosofia lui, conștiința e modul lui de viață.

A treia dimensiune o reprezintă faptul că rebelul nu e interesat să-i domine pe ceilalți. Nu e însetat de putere, căci acesta e lucrul cel mai urât din lume. Setea de putere a distrus umanitatea și nu i-a permis să fie mai creativă. Să fie mai frumoasă, să fie mai sănătoasă. Și această sete de putere e cea care duce în ultimă instanță la conflicte, la competiții, la gelozii, iar în cele din urmă la războaie. Setea de putere stă la baza tuturor războaielor. Dacă te uiți la istoria umanității... toată istoria umanității nu e altceva decât o istorie a războaielor, a uciderii omului de către om. Motivele s-au schimbat, dar uciderea continuă. S-ar părea că motivele nu sunt decât pretexte, adevărul fiind că omului îi face plăcere să ucidă.

Într-una dintre fabulele lui Esop, care sunt printre cele mai importante fabule din lume, atât de simple și de pline de înțeles, o oiță bea apă dintr-un pârâu de munte cu apă limpede precum cleștarul. Un leu imens vine și, cum e și firesc, îi pune gând rău oii, fiind vremea micului dejun, însă trebuie să găsească un pretext. Așa că-i zice acesteia: „Îmi tulburi apa. Tu n-ai înțeles că eu sunt regele pădurii?”

Biata oaie îi spune: „Știu, dar, Măria Ta, pârâul nu curge către tine. Aici unde stau eu e mai jos decât unde stai tu și chiar dacă îl tulbur cumva când beau din el, apa se duce în jos, nu către tine. Tu ești cel care tulbură apa pe care o beau eu. Așadar, logica ta nu e corectă”.

Leul și-a dat și el seama că era așa cum spunea oaia, lucru care l-a mâniat foarte tare. „N-ai respect față de cei

„Respect pentru om, pentru mama și pentru
în vârstă”, i-a zis el oii. „Ai tupeu, dacă te iei la ceartă cu mine.”

Sărmana oaie i-a răspuns: „Nu m-am luat la ceartă, am spus și eu cum stau lucrurile. Vezi bine că pâraul curge înspre mine”.

Leul a tăcut un moment, apoi a zis: „Acum îmi aduc aminte. Ești dintr-o familie foarte incultă, foarte needucată. Tatăl tău m-a jignit ieri”.

Biata oaie a zis: „Trebuie să fie vorba de altcineva, fiindcă tatăl meu a murit acum trei luni – iar tu știi probabil că e în burta ta. Nu mai trăiește, ți-a servit drept prânz. Cum să se fi purtat cu tine lipsit de respect, din moment ce e mort?”

Asta era prea mult. Leul a sărit și a pus gheara pe oaie, zicându-i: „N-ai maniere, nu cunoști normele de bună cuviință, nu știi să te porți”.

Oaia i-a răspuns: „De fapt, e vremea să-ți iei micul dejun, asta e tot. Înfulcă-mă și gata, nu mai căuta pretexte”.

În astfel de parabole simple, Esop a făcut miracole, reușind să spună foarte multe lucruri despre om.

Un rebel trăiește viața în momentul prezent, cu conștientă, lipsit de orice dorință de a domina în viață sau după moarte. Nu are sete de putere. E un om de știință în lumea sufletului – aceasta este cea de-a patra dimensiune. Tot așa cum știința se folosește de îndoială, de scepticism, de investigații, și el folosește aceste metode în căutarea lui interioară. Știința le folosește în cazul realității obiective, el le folosește în cazul subiectivității sale. Însă el nu condamnă îndoiala, nu condamnă scepticismul,

nu condamnă nesupunerea, nu condamnă abordarea realității într-un mod lipsit de credință. Pătrunde în ființa lui cu o minte științifică.

Religia lui nu e superstițioasă, ci științifică. Religia lui nu e o căutare a lui Dumnezeu, fiindcă a începe cu Dumnezeu înseamnă că deja ai acceptat o credință, iar dacă ai acceptat o credință, căutarea ta e contaminată de la bun început.

Rebelul intră cu ochii larg deschiși în lumea sa interioară, fără să aibă idee ce anume caută. Își cizelează în permanență inteligența. Se cufundă mereu mai adânc în tăcere, în meditație, astfel ca tot ceea ce stă ascuns în el să i se dezvăluie, însă nu pornește la drum având o idee preconcepțată legată de ceea ce caută.

El e în esență un agnostic. Cuvântul acesta trebuie reținut, deoarece el redă una dintre calitățile sale fundamentale. Există teiști, care cred în Dumnezeu, există atei, care nu cred în Dumnezeu, și există agnostici, care spun, simplu: „Deocamdată nu știm. Vom căuta, vom vedea. Nu putem spune nimic înainte de a ne fi uitat în fiecare colțișor și cotlon al ființei noastre”. El începe cu „nu știu”. De aceea spun că e întocmai precum un copil mic – inocent.

Doi băieți plănuiau să fugă de acasă. „Dar dacă ne prind părinții, or să ne bată”, a zis unul dintre ei.

„Atunci”, a zis celălalt, „o să-i batem și noi pe ei”.

„Nu se poate una ca asta”, a spus cel care vorbise primul. „Biblia ne învață să-i cinstim pe tatăl și pe mama noastră.”

„Foarte bine. Atunci tu dai în taică-meu, iar eu în taică-tău.“

O soluție inocentă și simplă, care nu prezintă nici o dificultate!

Rebelul trăiește o inocență de copil, iar inocența e fenomenul cel mai misterios. Ea deschide ușile tuturor secretelor vieții.

Numai un om rebel e cu adevărat revoluționar și cu adevărat religios. El nu înființează o organizație, el nu vrea adepți, nu ridică biserici.

Dar e posibil ca rebelii să aibă tovarăși de drum alături de care să se bucure, împreună cu care să danseze, să cânte, să plângă, să simtă imensitatea existenței și veșnicia vieții. Se pot contopi într-un fel de comuniune, fără ca vreunul dintre ei să renunțe la individualitatea sa; ba dimpotrivă, comuniunea rebelilor revitalizează individualitatea fiecăruia în parte, îi hrănește individualitatea, îi conferă acesteia demnitate și respect.

1

Spune „La revedere!“ trecutului

Rebelul spune pur și simplu „La revedere!“ trecutului, iar aici este vorba despre un proces permanent; astfel, a fi un rebel înseamnă a fi într-o permanentă rebeliune – căci fiecare moment are să devină trecut, fiecare zi va ajunge să fie trecut. Trecutul nu e cel deja mort și îngropat, ci îl străbați clipă de clipă. De aceea, rebelul trebuie să deprindă o artă nouă: arta de a muri în fiecare moment care s-a scurs, ca să poată trăi liber în momentul nou care a sosit.

Ce e adevărata rebeliune? Și care e diferența dintre reacție și acțiune în cazul unei ființe umane rebele?

Primul lucru care trebuie înțeles e diferența dintre rebeliune și revoluție.

Revoluția e un efort organizat în vederea schimbării societății în mod forțat, violent. Dar necazul e că nu poți schimba societatea prin violență, deoarece violența e însăși energia vitală a societății. De aceea au eșuat toate

revoluțiile. Și nu există nici o posibilitate ca vreo revoluție să fie o reușită – niciodată.

Rebeliunea e individuală, nonviolentă, pașnică. Ea se naște din iubire. Rebeliunea nu e împotriva a ceva, ci pentru ceva. Revoluția e împotriva a ceva, dar nu pentru ceva. Revoluția e atât de preocupată să fie împotriva, încât uită în ce scop are loc toată frământarea aceasta. Ea e furie. Însă furia nu poate da naștere unei societăți mai bune. Rebeliunea nu e orientată împotriva societății, ci către nașterea unui om de factură nouă, către crearea unei umanități noi.

Revoluție înseamnă să lupți cu trecutul.

Rebeliune înseamnă să meditezi pentru viitor.

Am spus că rebeliunea se naște din iubire, tăcere, înțelegere, compasiune – toate calitățile care fac ca o persoană să fie divină. Revoluția are la bază toate trăsăturile care fac din om iarăși un animal. Fiindcă rebeliunea e individuală, nu e nevoie de nici o luptă. Societatea nici măcar nu-și va bate capul cu faptul că un individ e diferit de ceilalți. Dar chiar și indivizi răzleți care meditează, iubesc, nutresc speranța unui nou răsărit, pot crea posibilitatea unei societăți noi. Însăși prezența lor va fi suficientă pentru a-i transforma pe ceilalți. Iubirea lor nu poate eșua – iubirea nu eșuează niciodată. Înțelegerea lor, inteligența lor, compasiunea lor – acestea vor izbândi inevitabil.

Însă până acum nu s-a încercat metoda rebeliunii. Revoluția pare mai ușoară, fiindcă împotriva unei societăți atât de mari ai nevoie de o organizare amplă. Dar în momentul în care apelezi la organizare, dai naștere unei

societăți de același tip. Devii o simplă reflecție a societății căreia i te împotrivești. Dacă stai în fața unei oglinzi și te uiți în ea, reflecția pe care o vezi acolo e reflecția ta, chiar dacă îți e opusă. Așa că, prin simplul fapt că te opui, nu înseamnă că ești cu adevărat diferit; metodele sunt aceleași. Vechea societate se bazează pe violență, revoluționarii se bazează pe violență. Vechea societate se bazează pe înrobirea oamenilor, revoluționarii se bazează pe același lucru. Vechea societate se sprijină pe credințe, revoluționarii se sprijină de asemenea pe o credință a lor. Nu contează câtuși de puțin dacă tu crezi în Biblie sau în *Das Kapital*.

Și încă un lucru foarte semnificativ de reținut: pentru ca revoluționarii să învingă, ei trebuie să fie mai violenți decât vechea societate, mai vicleni, mai abili, mai politici, mai cruzi, altminteri nu au cum să câștige. Așa că aceea care iese, de fapt, victorioasă în numele revoluției e o violență mai mare, o cruzime mai mare; partidul revoluționar cere mai multă supunere și o mai mare înrobire. Se poate vedea cum lucrul acesta se întâmplă în cazul tuturor revoluțiilor.

Rebeliunea e un fenomen spiritual.

Ea nu are loc împotriva societății ca atare, ci e pur și simplu inteligența care arată că societatea de acest fel e moartă, că societatea de acest fel e incapabilă să dea naștere unei ființe umane noi, că e consumată, că e aproape în pragul unei sinucideri globale. Ea are nevoie de compasiune; nu are nevoie de furie.

Rebelul nu poate face decât un singur lucru... El nu va recurge la organizare, fiindcă în momentul în care începi